

OSMANLI ARŞİVLERİ VE OSMANLI ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU, xx + 272 sayfa. Kitap satışa verilmemiştir. Bu sempozyumu düzenleyen “Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı” yayınıdır. No. 1. İstanbul 1985.

Osmanlı Tarihi ile ilgili çalışmaların geleneksel biçimden çıkıp, esas belgelere dayanılarak hazırlanmış şeklinin ne zaman gerçekleşeceği merak edilir, fakat bize esas yarayacak malzeme üzerinde nedense yıllardan beri az dururuz. Uzun yıllar süren bir tarihin kalıntılarını raflarında barındıran Başbakanlık Arşivimizin nasıl büyük bir yokluk içinde kıvrandığı ve araştırmacılara artık yeterince yararlı olmadığı söylenir ise de, çare bulma geciktirilmişti. Bu gecikmeyi önleyecek önlemler, çok şükür ki, yakın bir geçmişte en üst düzeydeki devlet adamlarımız tarafından ele alındı. Bu konuda yıllardan beri sürdürdüğü çabasını, bu toplantı ile doruk noktasına çıkaran, kendisi de bir tarih araştırmacısı olan, emekli büyük elçilerimizden sayın İsmail Soy-sal, çeşitli alanlarda çalışanları biraraya getirmekten de öte, önerilerini toplamakla, ortaya kaynak bir eser çıkartmıştır. Yıllardan beri merak ettiğimiz merkez ve taşra arşivlerimizin ne durumda olduğuna dair dağıntık çalışmalar da bu toplantıda okunan bildirilerde, yer aldı, eğer anılmadı ise, muhakkak bir dip notu olarak gösterildi. Yedi anabölüme ayrılan bildiri metinleri arasında, kaynak olarak tekrar edilecekler yanında, arşivlerin günümüzdeki durumunu bildirerek, sonradan kaynak değerine kavuşacak bildiriler bulunmaktadır. Bunların kuru birer metin olarak kalmıyacağı ve en kısa zaman zarfında gerçekleşeceğine inanıyoruz. Devletimizin uzun süren kalkınma çabalarından sonra, artık geçiştirme yolu ile değil, fakat geniş yerler kazandıracak güce ulaşması üzerine, şimdi daha rahat bir bina yapması ve daha önemli unsur olarak, burayı canlı tutacak insanları yetiştirmesi zamanı gelmiştir. Nitekim devletimizin kuruluşundan sonra doğan neslin artık bu konuya sahip çıktığını bile göstermesi toplantının başarısıdır. İçte ve dışta yıllardan beri sürdürdükleri çalışmalarını şimdi olgunlaştıran araştırmacılar, şimdi devletimizi ve onları yönetenleri bu alanda daha kalıcı sonuçlara götürmelerini bekliyoruz. Arşivlerimiz için artık dert anlatmaktan öte, yeni sitemlerin tartışılması zamanı gelmiştir. Bunu da başaracaklar, bu alanda yıllardan beri çalışmakta olan ve yararlı katkıları bulunan kişilerdir. Konular için tekrar sözcüğünü kullanamayız. Zira herbiri yenibaştan yazılmış ve alanlarında yapılanlardan başka, daha iyisi nasıl yapılır diye bir kavrama sahip kişilerdir. Böyle bir çabayı organize eden kuruluşu, bu çabasının dolayı hem kutlamak hem de bununla yetinmeyip yeni girişimlerde bulunmalarını ve hatta devlet adamlarını bu alanda yenilikler yapmağa teşvik etmelerini bekliyoruz. Zira onların da çalışmalarını sonradan değerlendirecek olan kalıntılar gene de arşiv belgeleri olacaktır. Bu girişimi olumlu adımlarla daha ileriye götürmelerini beklemek arşivler ile yakın ilişki içinde bulunan herkesin hakkıdır.

Doç. DR. MAHMUT H. ŞAKİROĞLU